

נתונים על אכיפה וגבייה של קנסות משטריים בגין עבירות הקורונה

מבוא

מסמך זה נכתב לבקשת חברת הכנסת אורנה ברביבאי ועניינו ריכוז נתוני הקנסות שהוטלו על אזרחים ובעלי עסקים בגין הפרות חוק הקשורות למצב החירום הרפואי שבו מצויה מדינת ישראל נוכח התפרצות מגפת הקורונה, ונתוני הגבייה של קנסות אלו. לצורך איסוף הנתונים המבוקשים פנה מרכז המחקר והמידע של הכנסת אל משטרת ישראל, באמצעות המשרד לביטחון הפנים, ואל רשות האכיפה והגבייה. נתוני גופים אלו עובדו על ידינו ויוצגו בשני חלקים: נתוני האכיפה ויצגו בחלק הראשון של המסמך ונתוני הגבייה יוצגו בחלקו השני.

ראוי להדגיש שהעבירות המוצגות במסמך זה (להלן: "עבירות קורונה") אינן מייצגות התנהגויות עברייניות בזמנים רגילים, והן פועל יוצא של מצב החירום הרפואי בשל התפרצות מגפת הקורונה. ככלל, מדובר בהתנהגויות שבזמנים רגילים הן נורמטיביות ואף רצויות, ובהן יציאה אל המרחב הציבורי, שהייה בבתי תרבות, בתי עסק ומקומות בילוי, קיום תפילה ומפגשים חברתיים, השתתפות באירועים משפחתיים ובפעילויות ספורט ונופש. בתקנות שעת חירום הוגדרו כמה גורמים הרשאים לאכוף עבירות קורונה, ובהם שוטרים, מפקחים עובדי מדינה, פקחים עובדי רשות הטבע והגנים, וכן פקחים מטעם הרשות המקומית. נתוני האכיפה המוצגים במסמך זה הם נתוני משטרת ישראל בלבד.

לאורך תקופת התפרצות הנגיף חלו שינויים רבים בתקנות שעת חירום ובצו בריאות העם.¹ פעולות שהיו מותרות הפכו לאסורות, ולהפך – לעיתים במהלך אותו החודש. יתרה מזאת, יש פעולות המותרות בכמה מימות השבוע ואסורות בימים אחרים של אותו השבוע. באופן טבעי, הדבר משפיע על מספר הקנסות והתפלגות הקנסות בעבירה מסוימת ובין העבירות לאורך התקופה. שינויים חלו גם באופי העבירות, ברמת האכיפה ובגובה הקנסות. אלו משתקפים בנתוני האכיפה והגבייה, בחלוקה לפי חודשים, ויש להביאם בחשבון בעת קריאת הנתונים.

¹ לרשימה המלאה של הצווים והתקנות שהותקנו בשל התפרצות נגיף הקורונה, ראו: [צווי הקורונה](#), כניסה: 23 ביולי 2020.

נדגיש כי בשל אופי המערכות שבהן הופקו הנתונים, הם נכונים למועד שבו הופקו על ידי המשטרה ורשות האכיפה והגבייה, שכן מדובר בנתונים דינמיים שמתעדכנים מעת לעת.

חלק א: נתוני האכיפה

בתקופת התפרצות נגיף הקורונה נחקקו עבירות פליליות חדשות שנועדו למנוע את התפשטות המחלה. משטרת ישראל, לצד גופי אכיפה נוספים, היא הגורם האמון על אכיפת החוק, והיא הגורם המרכזי המטיל קנסות בגין עבירות הקורונה. כאמור, מרכז המחקר והמידע של הכנסת פנה אל משטרת ישראל כדי לקבל מידע ונתונים בדבר היקף הקנסות שהוטלו בגין עבירות הקורונה השונות מאז התפרצות הנגיף. אלא אם צוין אחרת, כל הנתונים והממצאים המובאים בפרק זה התקבלו מהמשטרה, בתגובה על פנייתנו.

בנתוני המשטרה דווחו 48 סעיפי עבירות קורונה שבגינם ניתנו קנסות בחודשים מרץ-יולי 2020. הנתונים לחודש יולי מעודכנים עד ל-16 בחודש. לצורך נוחות ההצגה אוחדו חלק מהסעיפים וסווגו ל-20 קטגוריות, לפי אופי העבירות. בטבלה 1, המובאת בסוף חלק זה של המסמך, יש סיכום של מספר הקנסות שהוטלו בהתפלגות לפי סעיפי העבירה המרכזיים. נציין כי מספר הקנסות שהוטלו בכל אחת מהעבירות המפורטות לעיל – אין בו בהכרח כדי להעיד על היקף אי-העמידה בתקנות בעבירות אלה. מספר הקנסות עשוי לשקף את רמת האכיפה בתקופות השונות.

ממצאים מרכזיים:

- מאז פרוץ מגפת הקורונה ועד 16 ביולי 2020 הטילה משטרת ישראל 141,605 קנסות על אזרחים ועסקים בגין עבירות הקורונה.
- 16 הימים הראשונים של חודש יולי הם התקופה שבה נרשמו הכי הרבה דוחות משטרה בגין עבירות הקורונה. קנסות שהוטלו בתקופה זו מהווים כשליש מכלל קנסות המשטרה בגין עבירות קורונה.
- בחודשים אפריל ומאי נרשמו בכל חודש כרבע מכלל דוחות הקורונה המשטרתיים.
- אי-עטיית מסכות ויציאה אל המרחב הציבורי בניגוד לתקנות הן שתי העבירות שבגינן ניתנו 90% מכלל הדוחות המשטרתיים בעבירות קורונה מחודש מרץ ועד למועד הפקת הנתונים בחודש יולי 2020, כאמור. כל שאר סעיפי העבירה גם יחד מהווים לפיכך 10% מסך הדוחות שניתנו על ידי המשטרה הן לאזרחים והן לגופים עסקיים בגין הפרות של התקנות והחיקוקים בעניין מגבלות שונות עקב התפשטות הנגיף בישראל.
- נוסף על הצגת פילוח הקנסות לפי סעיפי העבירה, בוצע פילוח בחלוקה לפי אדם פרטי או גוף עסקי. מן הפילוח עולה כי הרוב המכריע של הקנסות בגין עבירות הקורונה על ידי משטרת ישראל (כ-98%) הוטלו על אזרחים ולא על עסקים.

ממצאים אלו מובאים בהרחבה להלן:

1. אי-עטיית מסכה

טרם הצגת נתוני האכיפה, מצאנו לנכון להביא בקצרה את השתלשלות החובה לעטות מסכה במרחב הציבורי. בתקופה הראשונה שלאחר התפרצות נגיף הקורונה ההחלטה על עטיית מסכה בעת יציאה אל המרחב הציבורי הייתה נתונה לשיקול הדעת של האזרחים. ב-12 באפריל תוקן צו בריאות העם, והוחלה החובה לעטות מסכה בכל יציאה מהבית.² בשלב תיקון הצו לא נקבעה סנקציה על אי-עטיית מסכה. שבוע לאחר תיקון הצו, כאמור, נקבע במסגרת התקנות לשעת

² [צו בריאות העם \(נגיף הקורונה החדש\) \(בידוד בית והוראות שונות\) \(הוראת שעה\), התש"ף-2020.](#)

חירום כי אי-עטיית מסכה עשויה לגרור קנס בסך 200 ש"ח או מאסר של שישה חודשים.³ במהלך חודש מאי בוטלה זמנית, לכמה ימים, החובה לעטות מסכה במרחב הציבורי ובכיתות הלימוד בשל עומס חום חריג.⁴ ב-6 ביולי עלה סכום הקנס בגין אי-עטיית מסכה ל-500 ש"ח.⁵ בתרשים שלהלן מוצגת השתלשלות חובת עטיית המסכות במרחב הציבורי.

³ החלטת ממשלה מס' 4997, תקנות שעת חירום (אכיפת צו בריאות העם (נגיף הקורונה החדש) (בידוד בית והוראות שונות) (הוראה שעה)) (תיקון מס' 5), התש"ף-2020, 19 באפריל 2020.

⁴ צו הנחיות לעניין עטיית מסכה, מכתב מאת מנכ"ל משרד הבריאות משה בר סימן טוב, 18 במאי 2020.

⁵ חוק לתיקון ולקיום תוקפן של תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש - אכיפה) (תיקון מס' 2), התש"ף-2020.

אי-עטיית מסכה היא העבירה שבגינה ניתנו 83,269 דוחות משטרה – המספר הרב ביותר של דוחות בגין עבירות קורונה. בהקשר זה ראוי לציין כי אכיפת העבירה של אי-עטיית מסכה מתבצעת, במצב הקיים, רק על ידי שוטר, ועל כן זהו סך הדוחות הכולל שניתן לאזרחים בגין עבירה זו. בסך הכול, דוחות אלו מהווים כ-60% מכלל קנסות המשטרה שהוטלו בעבירות הקורונה. הרוב המכריע של קנסות המשטרה שהוטלו בגין עבירה זו, 93%, היו בחודשים יוני ויולי. על פי הנתונים שמסרה משטרת ישראל, בחודש יולי, 97% מכלל הקנסות שהוטלו בגין עבירות קורונה היו עקב אי-עטיית מסכה.

איור 1: ריכוז נתוני דוחות משטרה בגין אי-עטיית מסכה, מרץ-יולי 2020⁶

2. יציאה למרחב הציבורי לשם מטרה או פעולה בניגוד לתקנות

ב-21 במרץ אישרה הממשלה בתקנות לשעת חירום לראשונה צמצום יציאה מהבית אל המרחב הציבורי (למעט בתנאים מסוימים), למשך שבעה ימים, כדי למנוע את ההתפשטות של נגיף הקורונה בישראל.⁷ לאחר מכן, במהלך החודשים מרץ ואפריל הוטלו לסירוגין סגרים והגבלות

⁶ עיבוד מרכז המחקר והמידע של הכנסת על נתוני משטרת ישראל, התקבלו בדוא"ל מלשכת השר לביטחון הפנים, 20 ביולי 2020. נתוני חודש יולי עדכניים לתאריך 16 ביולי 2020.

⁷ [תקנות שעת חירום \(נגיף הקורונה החדש - הגבלת פעילות\), התש"ף-2020](#), 21 במרץ 2020.

תנועה נוספות, בעיקר סביב ימי חג ומועדים מיוחדים.⁸ החל מ-19 באפריל, בוטלו רוב מגבלות התנועה על אזרחי ישראל, למעט במקומות שהוגדרו לפרק זמן מסוים כ"אזורים מוגבלים", בשל תחלואה גבוהה בהם לעומת נתוני התחלואה הכלליים במדינה, או בשל חשש מהתקהלות שתוביל להדבקה המונית (ובהם אירועי ל"ג בעומר באזור מירון ואירועי חג הרמדאן).⁹

בסך הכול הוטלו בעבירה של יציאה למרחב הציבורי בניגוד לתקנות 44,471 קנסות על ידי שוטרים. מנתוני המשטרה אפשר לראות כי הרוב המכריע של הקנסות בגין יציאה למרחב הציבורי בניגוד לתקנות הוטלו בחודשים מרץ ואפריל (97% מסך הקנסות בגין עבירה זו). יציאה למרחב הציבורי בניגוד לתקנות היוותה 73% מסך הדוחות שנרשמו בחודש מרץ, ו-79% מסך הדוחות באפריל.

איור 2: ריכוז נתוני דוחות משטרה בגין עבירה של יציאה אל המרחב הציבורי

בניגוד לתקנות, מרץ-יולי 2020¹⁰

⁸ להרחבה על מגבלות תנועה שהוטלו בתקופת החגים באפריל ומאי, ראו: משרד המשפטים, [מוטר ואסור בעניין הקורונה](#), 19 באפריל 2020 שם.⁹

¹⁰ עיבוד מרכז המחקר והמידע על נתוני משטרת ישראל, הנתונים התקבלו בדוא"ל מלשכת השר לביטחון הפנים, 20 ביולי 2020.

3. פעילות עסקית בניגוד לתקנות

מפילוח סעיפי העבירות שבגינם ניתנו דוחות על ידי משטרת ישראל עולה כי בסך הכול במשך תקופת הקורונה נרשמו 2,253 דוחות משטרה בגין פעילות עסקית אסורה. בין השאר, פעילות מסוג זה שבגינה ניתנו דוחות המשטרה כוללת פתיחת חנות או עסק, הפעלה של בריכה, מקום תרבות, אולמות אירועים, מכוני יופי ואסתטיקה, הפעלת תחבורה ציבורית ועוד. מבין כלל הדוחות שניתנו למגזר העסקי, כ-72% הם דוחות בגין עבירה של הפעלת מקום או עסק בניגוד לתקנות (1,623 דוחות), וכ-20% הם בגין הפרת חובת מחזיק או מפעיל מקום שלא להכניס או לתת שירות למי שאינו עוטה מסכה או לתלות מודעה בדבר חובת עטיית מסכות (431 דוחות).¹¹ באיור 3 שלהלן מובאים כמה נתונים על דוחות בגין פעילות עסקית אסורה.

¹¹ להרחבה ונתונים על קנסות שהוטלו בגין אי-עטיית מסכה בבתי עסק, ראו: מרב פלג גבאי, [נתונים על קנסות שהוטלו בגין אי-עטיית מסכה בבתי עסק – מסמך מעודכן](#), מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 7 ביולי 2020.

איור 3: נתונים נבחרים על דוחות משטרה בגין עבירות קורונה במסגרת פעילות עסקית,

מרץ-יולי 2020¹²

מן הנתונים עולה, כאמור, שדוחות המשטרה בפעילות העסקית מהווים מיעוט זניח, כ-2% בלבד, מסך הדוחות שניתנו בעבירות הקורונה, אף שהשיח הציבורי והמקצועי בעניין הפעלת מוקדים אלו או סגירתם, ותרומתם להמשך התפשטות המגיפה, הוא ער.

להלן מובאים כמה הסברים אפשריים לפער בין הדיון הציבורי והדרישה של אנשי המקצוע לסגור בתי עסק לבין מיעוט הדוחות בפועל: ראשית, ייתכן כי האכיפה בקרב עסקים נמוכה לעומת האכיפה בקרב אזרחים, בשל הקושי להוכיח קיום עבירה במקומות עסקיים. שנית, ייתכן כי באופן כללי רמת הציות של בתי העסק להוראות ולתקנות, לרבות הפעלה תחת תנאי "התו הסגול" או סגירה מוחלטת של פעילות עסקית מסוימת היא גבוהה לעומת רמת הציות של הציבור הרחב,

¹² עיבוד מרכז המחקר והמידע על נתוני משטרת ישראל, הנתונים התקבלו בדוא"ל מלשכת השר לביטחון הפנים, 20 ביולי 2020.

בין השאר בשל הפער בגובה הקנסות. שלישית, ייתכן שבתחום הפעלת בתי העסק, הגורם המרכזי יותר באכיפת החוק ובמתן דוחות הוא הרשות המקומית, שהנתונים על דוחות שרשמו פקחיה אינם מובאים במסמך זה, כאמור. ייתכנו כמובן הסברים נוספים לפערים בין היקף הדוחות שניתנו לאזרחים לעומת הדוחות שניתנו לעסקים, כפי שהם משתקפים מהנתונים שבידינו.

בטבלה 1 שלהלן מפורטים נתוני האכיפה של עבירות הקורונה כפי שנמסרו על ידי משטרת ישראל ועובדו על ידי מרכז המחקר והמידע של הכנסת.

טבלה 1: נתוני משטרת ישראל על דוחות בגין עבירות קורונה, מרץ-יולי 2020¹³

חודש העבירה					סך הכול מרץ-יולי	סעיף העבירה
יולי	יוני	מאי	אפריל	מרץ		
42,738	34,589	5,327	615	-	83,269	אי-עטיית מסכה
4	21	1,207	39,349	3,890	44,471	יציאה למרחב הציבורי לשם מטרה או פעולה בניגוד לתקנות
138	20	601	5,722	712	7,193	שהייה במקום אסור ¹⁴
152	52	104	1,014	301	1,623	הפעלת מקום או עסק בניגוד לתקנות
42	9	78	957	277	1,363	סירוב להוראת שוטר על התפזרות מהתקהלות או מהתכנסות
-	7	22	1,269	37	1,335	קיום תפילה בניגוד לתקנות
135	129	64	140	118	586	הפרת חובת בידוד
482	19	21	-	-	522	יציאה ממקום מגורים באזור מוגבל בניגוד לתקנות
270	137	14	10	-	431	הפרת חובת מחזיק או מפעיל מקום שלא להכניס או לתת שירות למי שאינו עוטה מסכה או לתלות מודעה בדבר חובת עטיית מסכות
-	-	2	385	4	391	קיום חתונה במרחב הציבורי בניגוד לתקנות

¹³ עיבוד מרכז המחקר והמידע של הכנסת על נתוני משטרת ישראל. הנתונים התקבלו בדוא"ל מלשכת השר לביטחון הפנים, 20 ביולי 2020.

¹⁴ להסבר על אודות עבירה זו, ראו: משטרת ישראל, [המאבק הלאומי בניגף הקורונה - מידע והנחיות לציבור](#), תאריך פרסום: 23 ביולי 2020.

חודש העבירה					סך הכול מרץ-יולי	סעיף העבירה
יולי	יוני	מאי	אפריל	מרץ		
53	7	8	48	-	116	הפרת הוראת גורם מוסמך לשהות במקום בידוד מטעם המדינה
161	-	73	-	-	74	הפרת הגבלות ל"ג בעומר: שהייה אסורה בשטח מירון והסביבה, השכרה של יחידת אירוח באזור בניגוד לתקנות, והדלקת מדורה או שהייה לצד מדורה אסורה ¹⁵
33	5	21	-	-	59	הפעלת מקום או עסק באזור מוגבל בניגוד לתקנות
7	3	4	39	3	56	הפעלת תחבורה ציבורית בניגוד לתקנות
22	10	1	4	-	37	הפעלת בית אוכל בניגוד לתקנות
22	2	1	-	-	25	הפעלת בריכת שחייה, מכון כושר, מקום תרבות, קניון או אטרקציה תיירותית בניגוד לתקנות
1	2	-	7	8	18	הפרת חובת דיווח למשרד הבריאות
16	-	-	-	-	16	הפרת חובת בידוד או הגעה למקום בידוד תוך שימוש בתחבורה ציבורית
7	7	-	-	-	14	הפעלת אולם אירועים בניגוד לתקנות
2	1	2	1	-	6	הפעלת עסק לטיפול אסתטיקה ויפוי בניגוד לתקנות
44,125	35,020	7,550	49,560	5,350	141,605	סך הכול קנסות בכל חודש

¹⁵ בסך הכול בעבירה זו יש שני דוחות שניתנו בגין השכרת יחידת אירוח, והן נכללות במניין הדוחות שניתנו לגורם עסקי בסעיף 3 בחלק זה של המסמך.

¹⁶ הוראות השעה הנוגעות למגבלות שהוטלו על אזור הר מירון היו תקפות לתאריכים 7 במאי ועד 13 במאי 2020. (להרחבה ראו: משרד המשפטים, [מותר ואסור בעניין הקורונה](#), 19 באפריל 2020). אין בידינו הסבר לסיבה שבעטייה הוטל דוח בעבירות ל"ג בעומר במרוצת חודש יולי.

חלק ב: נתוני הגבייה

רשות האכיפה והגבייה (להלן: הרשות) היא יחידת סמך במשרד המשפטים שהוקמה בשנת 2009. הרשות מופקדת על אכיפת החלטות שיפוטיות, על גביית חובות שונים מגופים פרטיים וכן על גביית קנסות, חובות ותשלומים. על כן, היא הגוף המוציא אל הפועל את גביית הקנסות גם בגין עבירות הקורונה, באמצעות המרכז לגביית קנסות. נציין כי סכומי הקנסות המוטלים על ידי המשטרה נקבעו בתקנות שעת החירום, והם בטווח שבין 200 ש"ח ועד 5,000 ש"ח. נדגיש כי גובה הקנס בגין אותה העבירה עשוי להשתנות במשך הזמן, כפי שאכן אירע בנוגע לעבירת אי-עטיית מסכה.¹⁷

מרכז המחקר והמידע של הכנסת פנה אל הרשות על מנת לקבל מידע בדבר מספר הקנסות בגין עבירות הקורונה שהגיעו לטיפול, בפילוח לפי מועד קבלת הקנס וגובהו, ולפי מבצע העבירה – אדם פרטי או גוף עסקי. כמו כן, ביקשנו לקבל את נתוני הגבייה בפועל. הנתונים שהופקו לבקשתנו עדכניים לתאריך 21 ביולי 2020 ונכונים למועד הפקתם.

¹⁷ לפירוט גובה הקנסות בעבירות הקורונה, ראו: משטרת ישראל, [המאבק הלאומי בנגיף הקורונה – מידע והנחיות לציבור](#), תאריך פרסום: 21 ביולי 2020.

ממצאים מרכזיים:

- מספר הקנסות בגין עבירות הקורונה שהגיעו לטיפול המרכז לגביית קנסות עד 21 ביולי הוא 137,318.
- החוב הכולל בגין הקנסות שבטיפול המרכז לגביית הקנסות הוא 57,336,100 ש"ח.
- נוסף על אלו, 9,325 תיקים הגיעו אל המרכז לגביית קנסות, נמשכו על ידי משטרת ישראל ולא מצויים כעת בטיפול המרכז, הסכום הכולל של תיקים אלו הוא 12,584,700 ש"ח.
- הרוב המכריע של הקנסות שבטיפול המרכז לגביית קנסות, 98% לפחות, ניתנו לאזרחיים פרטיים ולא לגורם עסקי.
- שיעור הגבייה הממוצע של הקנסות **מכלל הקנסות** שבטיפול המרכז לגביית הקנסות בחודשים מרץ ואפריל – קנסות שחלפו למעלה מ-60 ימים מאז נקלטו במרכז לגביית קנסות – הוא כ-40%.
- מאז תחילת הטלת קנסות בגין עבירות הקורונה ועד 21 ביולי 2021 נגבו בסך הכול 26,514 קנסות, בסכום כולל של כ-12,371,000 ש"ח. **סכום הקנסות** ששולמו הוא כ-22% מכלל החיובים בגין קנסות בגין עבירות הקורונה שבטיפול המרכז לגביית הקנסות. נתון זה יכול להשתנות ולעלות, שכן ניתן לשלם את הקנס בתוך 60 ימים מיום הטלתו ללא צבירת ריביות פיגורים.

להלן מוצגים בהרחבה הנתונים שנמסרו על ידי הרשות:

1. קנסות בטיפול המרכז לגביית קנסות

בטבלה 2 שלהלן מוצגים הקנסות בגין עבירות הקורונה שנקלטו במרכז לגביית קנסות לפי מועד הקליטה של הקנס. בנתונים נכללים קנסות שהוחזרו למשטרה לטיפול מסיבות שונות ולאחר מכן נקלטו מחדש לגבייה. חלק מהסיבות למשיכת קנסות על ידי המשטרה הן טעויות טכניות, קנס כפול על אותה העבירה, וקיומן של בקשה לביטול קנס בקשה להישפט.

טבלה 2: מספר קנסות בגין עבירות קורונה שנקלטו במרכז לגביית קנסות, בחלוקה לפי גובה

הקנס שהוטל, מרץ-יולי 2020¹⁸

סך הכול דוחות	גובה הקנס (ש"ח)						חודש הקליטה
	5,000	3,000	2,000	1,000	500	200	
1,473	131	4			1,338		מרץ (מ-25.3)
24,772	558	2	2	71	23,898	241	אפריל
26,938	471	4	13	132	21,271	5,047	מאי
32,458	169		13	122	258	31,896	יוני
51,677	485	2	67	383	21,216	29,524	יולי (עד 20.7)
137,318	1,814	12	95	708	67,981	66,708	סך הכול דוחות

כפי שמוצג בטבלה, בסך הכול במועד ההפקה נקלטו במערכת הגבייה 137,318 קנסות לטיפול, וכי מספרם בחודש עולה בהתמדה. בשלושת השבועות הראשונים של חודש יולי נקלט המספר הרב ביותר של קנסות.

בין נתוני המרכז לגביית קנסות לנתוני המשטרה יש פער של כ-4,300 דוחות. דוחות אלו הוטלו על ידי המשטרה אך לא נקלטו במרכז לגביית קנסות ברשות. על פי הנתונים שנמסרו, סכום הקנסות שהוטלו והגיעו לטיפול המרכז הוא 57,336,100 ש"ח. נציין כי לא ניתן לדעת מנתוני הטבלה מה מספר הקנסות שהוטלו בגין כל אחת מעבירות הקורונה, שכן אין לרשות האכיפה והגבייה פילוח נתונים לפי סוג העבירה. עם זאת, מהנתונים עולה כי הרוב המכריע של

¹⁸ רשות האכיפה והגבייה, האגף לתכנון, מחקר ומדיניות, מענה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, התקבל באמצעות דוא"ל, 21 ביולי 2020.

הקנסות – 98% מהם – הם קנסות בגובה של 200 ש"ח ו-500 ש"ח. על פי המידע שבאתר משטרת ישראל, אלו קנסות שניתנים ליחידים בגין הפרות שונות ובהן הפרות הקשורות ליציאה אל המרחב הציבורי בניגוד לתקנות ואי-עטיית מסכה.¹⁹

אחד הגורמים שיש בהם כדי להסביר את הפער בין נתוני משטרת ישראל שהוצגו קודם לכן בטבלה 1 לבין נתוני רשות האכיפה והגבייה המובאים בטבלה 2 שלעיל הוא מועד ההפקה השונה של הנתונים והעובדה שלעיתים חולף זמן בין הפקת הדוח לבין קליטתו במרכז לגביית קנסות. גורם נוסף שיש בו כדי להסביר את הפער הוא העובדה קיומם של דוחות משטרה שהגיעו לטיפול המרכז לגביית קנסות אולם נמשכו לאחר מכן על ידי המשטרה וטרם הוחזרו לטיפול הרשות.

בעניין דוחות שנמשכו, נציין כי על פי נתוני הרשות, בתקופה שממרץ ועד 20 ביולי נמשכו על ידי המשטרה בסך הכול 9,325 תיקים שבהם ניתנו דוחות. נתונים על תיקים אלו מובאים בטבלה 3 להלן.

¹⁹ לרשימת הקנסות בעבירות הקורונה, ראו: משטרת ישראל, [המאבק הלאומי בנגיף הקורונה – מידע והנחיות לציבור](#), תאריך פרסום: 21 ביולי 2020.

טבלה 3: מספר הקנסות המשטרתיים שהוטלו ואינם נמצאים בטיפול המרכז לגביית קנסות²⁰

סך הכול	גובה הקנס (ש"ח)						חודש הקליטה
	5,000	3,000	2,000	1,000	500	200	
640	308	15			317		מרץ (מ-25.3)
6,239	1,188	2		45	4,982	22	אפריל
1,750	260	1	1	65	1,149	274	מאי
458	16	1		8	6	427	יוני
238	13		23	14	45	143	יולי (עד 20.7)
9,325	1,785	19	24	132	6,499	866	סך הכול

סכום החוב הכולל של קנסות אלו הוא 12,584,700 ש"ח. כאמור, למשיכת קנס על ידי המשטרה יכולות להיות כמה סיבות, ובהן טעות טכנית, בקשה לביטול קנס שהתקבל או בקשה להישפט. מרכז המחקר והמידע של הכנסת פנה אל המשרד לביטחון הפנים בבקשה לקבל פילוח של מספר הדוחות שהוטלו על ידי המשטרה על פי סיבת משיכתם מטיפול המרכז לגביית קנסות.

בתשובת משטרת ישראל על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת נמסר כי ב-16 ביולי 2020 היו, נוסף על הדוחות שמוצגים בטבלה 1 בחלק א' של מסמך זה, 7,707 דוחות שבהם אושרה בקשה לביטול (6,083) או בקשה להישפט (1,624).

²⁰ רשות האכיפה והגבייה, האגף לתכנון, מחקר ומדיניות, מענה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, התקבל באמצעות דוא"ל, 21 ביולי 2020.

2. גביית קנסות על ידי המרכז לגביית קנסות

על פי הנתונים שנמסרו לבקשת מרכז המחקר והמידע של הכנסת, מאז תחילת הטלת קנסות בגין עבירות הקורונה ועד 21 ביולי 2021 נגבו בסך הכול 26,514 קנסות בסכום כולל של כ-12,371,000 ש"ח. נציין בהקשר זה כי מיום הטלת הקנס עומדים לרשות מקבלו 60 ימים לתשלום. את הקנס אפשר לשלם באינטרנט או בבנק הדואר.²¹ על כן, לא מן הנמנע שחלק מהדוחות שנרשמו מ-20 במאי ואילך אכן ישולמו בתקופת התשלום המותרת ואין באי-התשלום עד עתה להעיד על אי-תשלום במועד. טבלה 4 להלן מציגה את מספר הקנסות שהוטלו על ידי המשטרה וישולמו בפועל עד 20 ביולי 2021.

טבלה 4: גבייה בפועל של קנסות בגין עבירות קורונה במרכז לגביית קנסות, מרץ-יולי 2020²²

סך הכול דוחות	גובה הקנס (ש"ח)						חודש הקליטה
	5,000	3,000	2,000	1,000	500	200	
576	22				554		מרץ (מ-25.3)
11,060	84		1	14	10,854	107	אפריל
9,301	35	2	4	21	7,533	1,706	מאי
3,744	4		2	6	27	3,705	יוני
1,833	9			4	233	1,587	יולי (עד 20.7)
26,514	154	2	7	45	19,201	7,105	סך הכול דוחות

²¹ משטרת ישראל, [תשלום דוחות שנרשמו בשל הפרת צו בריאות העם \(נגיף הקורונה\)](#), כניסה: 23 ביולי 2020.

²² רשות האכיפה והגבייה, האגף לתכנון, מחקר ומדיניות, מענה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, התקבל באמצעות דוא"ל, 21 ביולי 2020.

מנתוני הטבלה עולה כי שיעורי הגבייה של הדוחות בחודשים מרץ ואפריל (שבהם חלפה תקופת התשלום המקסימלית) הם 39% ו-45%, בהתאמה. בחודש מאי שיעור הגבייה הממוצע היה 35%, ובחודשים יוני ויולי, שבהם כאמור טרם חלף המועד לתשלום, שיעורי הגבייה היו נמוכים יותר ועמדו על 12% ו-4%, בהתאמה. מכלל **מספר הקנסות בגין עבירות הקורונה** שבטיפול המרכז לגביית קנסות שולמו בפועל פחות מ-20%. **סכום הקנסות** ששולמו הוא כ-22% מסך החיוב בקנסות בגין עבירות הקורונה שבטיפול המרכז לגביית קנסות.

בהמשך לבקשת מרכז המחקר והמידע של הכנסת בוצע ברשות האכיפה והגבייה עיבוד מיוחד של הקנסות בפילוח לפי מבצע העבירה – אדם פרטי או גורם עסקי – בחודשים מרץ עד יוני 2020. הפילוח מתואם עם עיבוד מרכז המחקר והמידע של העבירות שבגינן הוטלו דוחות משטרה בפעילות עסקית, שהובא בחלקו הראשון של המסמך. על פי עיבוד הנתונים של הרשות, במרץ-יוני 2020 **שיעור הקנסות בעבירות שהגיעו לטיפול ושבהן ההפרה היא של בית עסק היה פחות מ-2%**.²³ נציין כי נתון זה נמצא בהלימה עם העיבוד שביצענו על נתוני המשטרה ומוצג בחלק א' של המסמך.

²³ רשות האכיפה והגבייה, האגף לתכנון, מחקר ומדיניות, מענה על פניית מרכז המחקר והמידע של הכנסת, התקבל באמצעות דוא"ל, 20 ביולי 2020. בתשובת הרשות לא הוצג פילוח של נתוני חודש יולי לפי מבצע העבירה (גורם עסקי או אדם פרטי).